

Ára 20 fillér

VASÁRNAP

**POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS MEZŐGAZDASÁGI
KÉPES HETILAP**

Szerkesztőség: V. Báthory-utca 24. szám.
(„Falu” Országos Földművelésügyi.)
Telefon: Automata 294—52.
Kiadóhivatal: VIII. József-körút 5. szám.
Telefon: József 463—09.

FŐSZERKESZTŐ:

SCHANDL KÁROLY dr.

Egyszerű díjak, a m. kir. földművelésügyi
miniszter által időnként kiadott „Erdős gaz-
dasági előadások” című füzetekkel együtt:
Egész évre 8 P. Félévre 4 P.
Negyedévre 3 P.

Budapest, 1931.

XII. évfolyam, 50. szám.

Vasárnap, december 6.

Valuta és deviza.

Sok új fogalommal kell megismerkednie mostanában a falusi földművelőnek. Ilyen két fogalom a *valuta* és a *deviza*. A valuta nem más, mint az illető ország pénzneme és fizetési eszköze bankjegyekben és érepenben. Nálunk ilyen fizetési eszköz a *pengő*, Olasz-

országban a *lira*, Franciaországban a *frank*. Ezek a fizetési eszközök, pénznemek nem mindig egyforma értékűek. Mindig az illető ország gazdasági helyzete dönti el, vajjon mennyi az illető pénznemnek ugy belföldön, mint külföldön a vásárlóereje, vagyis, hogy az illető pénznemért mennyi árut kapok itthon, mennyi árut kapok esetleg külföldön. Szokásmondás szerint a jó pénznek mindenütt megvan a kelete. Eddigél a magyar pengő biztos és jó pénz volt, itthon azonban kezd félelmetes hatalommá válni, mert bizony a pengőért ma, főleg mezőgazdasági terméket, igen sokat kénytelen adni a gazda, annyira sokat, hogy a kapott pénzért még a termelés költségeit sem tudja fizetni. A külföldi országok nagyon megbecsülik mezőgazdasági termékeinket és adnának is tisztességes árat érte, de az egyes nemzetek egymástól való rideg elzárkózottsága lehetetlenné teszi az áruknak, főleg mezőgazdasági termékeknek megértő, barátságos értékesítését, már csak azért is, mert minden ország féltékenyen őrökdi azon, hogy a saját valutájának, pénzének értéke romlásnak ne induljon. A kölcsönös árucseré, ennek ellenére fennállhatna ma is.

Nem okvetlen szükséges, hogy két különböző ország lakói pénzt adjanak azokért az árukért, amikre szükségük van. Kölcsönös árucserével is el lehet ezt intézni. Magyarország, mint mezőgazdasági állam, fölös termékeit, a borát, buzáját szívesen

kicszerűné olyan ipari cikkekért, amire neki szüksége van, szívesen kicszerűné többek között olyan nyersanyagért is, ami a mezőgazdaság további fejlesztéséhez szükséges, de ez a legnagyobb nehézségekbe ütközik. A mezőgazdaság nem juthat hozzá a kölcsönös áruforgalomból származó *devizákhoz* (külföldi pénznemekre szóló váltókhoz). Ez a szó: *deviza*, annyit jelent, hogy a megvásárolt áruért nem kell pénzt fizetni, hanem az egymással mindig összeköttetésben álló nagybankok a kicszerűlt áruk értékét a saját folyószámláikon kiegyenlítik.

Legutóbb az ország tekintélyesebb gazdatársadalmi szervezetei: az *Országos Mezőgazdasági Kamara* és az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* tartottak Budapesten gyűlést, amelyen az elhangzott felszólalások legnagyobb része abban összpontosult, hogy a gazdák csak igen mostoha módon jutnak hozzá devizához, ehhez a különleges fizetési eszközhöz, pedig a magyar mezőgazdaság jövedelmezősége kizárólag azon mulik, hogy annak fejlesztéséhez szükséges nyersanyagok rendelkezésre állanak-e. Ma például a legkifizetőbb a gazdára nézve az állathizlalás. Takarmánytermésünk nagyon silány volt, kevés kukorica termett és minden más olyan dolog, ami az állatok feljavitásához szükséges. Ezeket a dolgokat régente is külföldről, mondjuk a szomszédos országokból szereztük be, ma azonban ez lehetetlen, mert

devizához csakis a protekciós ipar tud hozzájutni, hogy a maga nyersanyagban való és egyéb szükségletét fedezhesse.

Iparunknak és a háta mögött álló bankoknak ezt a tulzott dédelgetését tették szová elég erélyes hangon a

Horthy Miklós, Magyarország kormányzója,
akinek névnapját december hó 6-án ünnepli az ország.

gazdatársadalmi szervezeteik. Az ipar nálunk, főleg annak az része, melyet szubszenciákkal (állami anyagi támogatásokkal) és vámvédelemmel fejlesztettek, amolyan melegházi növény. Mire való ezt annyira dédelgetni? Ott van helyette az ezer év óta meggyökeresedett szabadföldi növény, a viharendezett élőfa, amire jóformán az egész ország gazdasági élete támaszkodik: a mezőgazdaság; adják meg ennek is a további fejlődéshez szükséges eszközöket és anyagokat. Ezt kívánja az ország lakosságának 70%-át alkotó földművelő- és gazdaérdekeltség.

(cs. ö.)

Hősi emlékmű leleplezési ünnepe Litéren.

Az őszi hideg nap sugar kitékint a süri ködtakaróból és rámosolyog a vörös kőből készült emlékműre, mintha Glóriát akarna vonni köréje. Megkondulnak az emlékezés hangjai, hogy áldozatra hívják a kegyeltes hálával teli szíveket. Hogy felidézze, ha csak egy pár órára is, azok emlékét, akik egyszer, valamikor nem is olyan régen, meghaltak Nagymagyarországtól...

Litér község is megmutatta, hogy nem felejtette el őket. Ha nem is állított bronzból, márványból díszes szobrot, — mert kisközség — de állított ős földünk vörös kővéből: *hét-halmos, magyar címerez, szentkoronás obeliszket, melyre arany betűkkel vésette hős fiainak nevét.*

Délelőtt 10 órakor kezdődött az ünnepély istentisztelettel. Anyián jöttek össze még a környékbeli falvakból is, hogy a kis templom nem bírta befogadni valamennyi hívőt, hanem a szomszédos iskola is megtelt és ott is tartottak istentiszteletet. A templomból — istentisztelet vezetővel — a leleplezésre váró hősi szoborhoz vonult az ünnepi közönség. Ott látnak a megyei előkelőségeket: *Kenessey* Pongrácz főispánnal az élen *Szalóky* József járási főszolgabíró, *Csajághy* Károly veszprémi törvényszéki bírót, a környékbeli jegyzőket, lelkészeket, a rokonokat és idegeneket.

A *Himnusz*-szal kezdődött az ünnepély, melyet a fűzfői gyártelep fuvózenekara adott elő. Majd a litéri földműves zenekar adta elő a *Magyar Hírszöveget*. Utána *Pöcz* István iskolaszertgyörgyi lelkész mondott imát. Ennek végeztével *Luka* Évtke — a helybeli főjegyző nyolc éves kislánya — a *Szózatot* szavalta el kedvesen. Ezután *Luka* főjegyző ismertette az emlékmű leleplezésének, illetve alapításának történetét. Tiszára a *kisközség áldozatkészcségből hozták össze a szükségcsés összeget*, azonkívül működővel előadásokból befolyó jövedelmekből, mely végeredményben szintén a községből tellett ki.

Csajághy Károly kuriai bíró mondott ezután ékes ünnepi és avató beszédet, mely után *Várjas* Zsigmond községi bíró vette át az emlékművet. Majd következett a koszorú elhelyezése. A különböző színű koszorúk szinte elborították az emlékmű talapzatát. Megható volt *Kuka* József királyszentistváni bíró beszéde, mellyel községe koszorúját elhelyezte.

— *Veletek harcoltam, veletek szenvedtem; ezerszerre jobban járt, hogy itt kell olvasnom nevétek.* — mondotta többek közt. — *Talán majd a fiaink mennek el már csak szívtok mellé, de most előtt a testvér, a hitves, a szülő és jóbarát, hogy lerója hátáját kegyeltes emléketeknek.*

Majd a litéri énekkar énekelt el a „Nyugoszának” című irredenta dalt. Ezután *Patkó* Károly helybeli ref. lelkész mondott befejező imát. Az ünnepélyt a fűzfői gyártelep zenekarának *Himnusa* zárta be. Végeztül a leventék díszmenete következett. Sorra elvonultak a leleplezett emlékmű előtt a *hajmáskéri, sölgyi, papkeszi, vilonyai, királyszentistváni és litéri leventék* minálanyian.

Igy ünnepelt, így hódolt a csatában ott maradt hősi fiaik emlékének Litér községe és ebben együtt voltak vele a környék falvai. Mert bár széthúzzon egy nemzet, de a szenvedés egyfűvé kovácsolja a magyar szíveket. S azt a kapcsolatot, mit a könny teremtet, nem lehet szétégni soha. Így ünnepelt az a falu, melynek szívében még az ősi, szent tiszta láng lobog, mit még nem mélyeztek meg a szennyes eszmék, mely még ma is csak egy mondatot ismer, — de ez benne van minden munkájában, cselekedetében, imájában.

Házának rendületlenül légy híve óh magyar!

GYULAFI.

Német állami buzavásárlás lesz Magyarországon?

A *Németországgal kötött magyar preferenciális (kedvezményes) vámszerződést* egyelőre nem lehet életbeléptetni, mert *kilenc állam tiltakozott életbeléptetése ellen.* Németországnak tehát a kereskedelmi szerződésekben lefektetett ipari engedményekért más uton kell Magyarországnak vámkezelvényeket adnia és e célból *december első felében Budapesten a két állam megbízottai között újabb tárgyalások lesznek.* Miután Németországnak újból szüksége van a Magyarország felé irányuló ipari export fejlesztésére és Magyarországnak agrár terményeinek gyors és megfelelő értékesítésére, remélhető, hogy a most meginduló új tárgyalások a minden oldalról kívánt eredményre fognak vezetni. Erre van is ut és mód. Nevezetesen az, hogy Németország buzásükségletének fedezésére fix áron Magyarországtól bizonyos mennyiségű búzát átvessz és azt malmainak a német búzával való keverésre átadja, amint az most az Amerikától vásárolt rendkívüli nagy buzamennyiséggel történik. Németország már ama baráti viszonytól fogva is, amely köztünk uralkodik, iparkodni fog a magyar búzafesleg külföldi elhelyezéséről a maga részéről gondoskodni.

Mit kívánnak a haszonbérletők és a bérbeadók?

Az elmúlt héten értekezlet volt a földművelésügyi minisztériumban az új haszonbérleti rendelet kiadása ügyében. Az értekezleten *Majer* Károly államtitkár elnököl és megjelentek a gazdatársadalmi szervezetek képviselői.

A haszonbérbeadó birtokosok azt kívánják, hogy a csökkent jövedelmekhez képest a haszonbérleteket emelni kell. A haszonbérletők állásfoglalása ezzel szemben az, hogy ma a gazdálkodás ráfizetéssel jár, tehát *leszállítandók a haszonbérletek.*

Az értekezlet során bérbeadók és bérletők egyaránt megállapítottak abban, hogy a *terményben megállapított haszonbérlet megváltoztatni nem lehet,* legfeljebb az *ötven holdon aluli bérletnél lehetséges a magas terményhaszonbérleteket leszállítani,* minthogy ezek gazdaságilag iskolázatlan emberek és tudott béreket vállaltak.

A pénzben megállapított haszonbérletek tekintetében a haszonbérbeadók azt vallják, hogy a *terményárak esése folytán a pénzben megállapított haszonbérletek módosításának egyes esetei lehetségesek,* azonban kívánják, hogy évről-évre, vagy legfeljebb két évenként történjenek a béreknek újabb és újabb bírósági megállapítása. Ehhez az állásponthez csatlakozott a *Földbérlet Szövetsége* is azzal, hogy három évre történjenek az új bérlemény megállapítás. Az Országos Magyar Földbérlet Egyesület ezzel szemben azt kívánta, hogy ne kényszerítsék a bérletet évenként a költséges és a gazdálkodást zavaró bírói eljárásra, mert az előző években tapasztalták a bérletők, hogy mennyi kárral járnak az állandó bírói tárgyalások. Azt kívánta, hogy a *pénzhaszonbérleteket egyszer s mindenkorra terményekre változtassák át,* mert a *termények áratokulása fejezi ki az ingatlanok haszonértékét.* Ezzel megszabadítják a bérletet az örökös pereskedéstől. Ebben az esetben pedig új kormányrendeletre nincs is szükség, csupán az érvényben levő rendeletnek az értelmezését kell kiadni.

Az értekezlet a különböző felfogásokra való tekintettel a miniszter képviselőjének kívánságára úgy határozott, hogy az Országos Mezőgazdasági Kamarában *Marschall* Ferenc, *Pátkai* Béla *Eszenyi* Jenő, *Szilágyi* Artur *Károly* és *Debreceeni* Sándor szövegezik meg azt a közös formát, amiben egy bérbeadó, mint bérlet megajánlhat.

Ki jár ma már őszi fejjel?
Okvetlen próbálja meg! 5-6 nap alatt
ŐSZHAJÁNAK, bajuszának, szakállának visszaadja eredeti természetes
„IBIS” keleti hajlító regenerátort használja!
Nem festék, nem ártalmas. Egy üveggel 1.20, 1.60 P.
Postai csomagokat utánvét mellett a z o n n a l küldünk.
Főraktár: VELLNER Herkules Drogéria,
Budapest, Kálvin-tér 5. sz.
Telefon: Aut. 847-86.

A földművelésügyi miniszter bizik abban, hogy megfeszített erővel a mezőgazdaság átlából a kritikus időközön.

Az Országos Mezőgazdasági Kamara közgyűlése.

November hó 24-én tartotta közgyűlését Budapesten az Országos Mezőgazdasági Kamara. A tanácskozást Hojós Miksa gróf elnök nyitotta meg és hangsúlyozta, hogy a gazdatársadalom bizalommal és megértéssel támogatja a földművelési kormányt a gazdasági kibontakozást szolgáló nehéz munkájában és méltányolja azokat az érdemeket, amelyeket az elmúlt esztendőben Mayer János földművelésügyi miniszter pozíciójában megszerzett. A mai válsággal kapcsolatban utalt arra, hogy a baj gyökere a békeszerződés, amely megbontotta gazdaságunk kiegyenlítetttségét. A válságból való kivezető utat csak nemzetközi összefogással, egyetértéssel és közös erővel lehet megtalálni. Elsősorban az országra nehezedő kamatterhek apasztása volna szükséges, mert ezek elviselhetetlen terhek. Ujában sokan hangoztatják a mezőgazdasági termelés átszervezésének szükségességét. Ezt a kérdést azonban csak nagy óvatossággal lehet kezelni. Most például a kukoricatermelés növelését sürgetik, mert kukoricabehozatalunk volt, de elfelejtik, hogy rendszerint jóval nagyobb kukoricakivittelnél van, mint amennyi a behozatal a rossz termés következtében volt. A legalaposabb üzemi számítások bizonyítják, hogy a gabonatermelés csökkentése kedvezőtlenebb befolyásolná az állattenyésztést, mert a mai termelés mellett a szalma csak éppen fedezi az állattartás alomszükségletét. A termelés és értékesítés terén a szövetkezeti mozgalmat fejlesztése szükséges.

A tetszéssel fogadott beszéd után Irády Béla földművelésügyi miniszter szólalt fel. Hangsúlyozta, hogy saját személyében, bármilyen válságos és nehéz is a gazdasági helyzet, opti-

mista, mert bízik abban, hogy megfeszített erővel és nagy áldozatkészséggel a mezőgazdaság átlából a kritikus időközön és ismét megelégedettebb, jobb napokra virrad. Talán sohasem foglalta el földművelési miniszter nehezebb körülmények között hivatalát, mint 5 és éppen ezért fokozottan érzi annak szükségét, hogy együtt dolgozzék az egész agrártársadalommal, valamint annak szerveivel.

Élénk taps fogadta a földművelésügyi miniszter beszédét, aki után Krúdy Ferenc és Medvevény Károly bizalmáról biztosította a kamara elnökségét.

Koós Mihály igazgató a mezőgazdaság időszerű kérdéseit ismertette. Utalt arra, hogy kereskedelempolitikai helyzetünk napról-napra kedvezőtlenebb. Előny ezzel szemben a szállítás terén a tört furar megszüntetése, de a vasutnak folytatnia kell a kivittelt előmozdító beruházásait is. A tejkérdést is sikerült részben megoldani s most már a vidéki tejkérdés rendezése szükséges. A kartell törvény is tető alatt van, csak a végrehajtást várják a gazdák. Végül bejelentette, hogy a kamara a télen megkezdte a mezőgazdasági átszervezés érdekében a lehetséges lépéseket, nevezetesen szervező munkát kezd, hogy az arra alkalmas termelési ágak rendszeressé váljanak.

A vitában Szegey Miklós dr., a mezőgazdasági devizaérdekek megvédését sürgette, Baross Endre dr., a szeszkerettörvény módosítását szorgalmazta, Szeder Ferenc a szövetkezeti termelés felkarolását kérte. Hojós Miksa gróf elnök bejelentette, hogy a kamara az elhangzott kívánásokat illetékes helyen képviselni fogja.

Két napi szántás — hét pengőért.

Másfélnapi igásmunka keresete: négy pengő. — Baranyai helyzelekép.

Hosszúhetény, november hó.

A pécskőnyéki szénmedencében a városhoz közel fekszik Hosszúhetény község. Nagyon szorgalmas, magáratartó nép lakja, amely fele részben földműveléssel foglalkozik, felerészben pedig a szomszédos szénbányákba jár munkára. A város közelségénél fogva, vasút és országot mellett nagy helyzeti előnnyel rendelkezik a többi távolabb fekvő baranyai községekkel szemben, mégis mindenki tele van panasszal és kétséggel a jövő iránt.

A hetekig tartó bányászsztrájk még inkább rontotta a helyzetet. A bányászcsaládok csak tengődtek és már felélték utolsó tartalékukat is. A termelők pedig, akik eddig a körülményekhez képest jó áron tudták értékesíteni helyben is a terményeiket, nem tudtak pénzhez jutni, mert a bányászok nem vásároltak. A sztrájk miatt az egész környékből Pécsre, mint az egyetlen fogyasztó központba özönlött a sok mezőgazdasági termék és a nagy kínálat annyira lerombolta az árakat, hogy a termelőnek gyakran még a városba fuvarozás költségei sem térültek meg.

Három marja — adóra.

— A mult évben még egy szarvasmarha árából kifizettem az adómat, — panasolja Ács Sándor gazda — ma már hármat kell eladni, sőt, ha így megyünk fölfelé az adóval és így esnek az állatarak, még ennél is többet kell piacra vinni. Odaadnánk már minden áron, csak hogy pénzhez juthassunk, de még így is véletlen szerencse, ha valamelyikünk tulajdat eladásra szánt jószágán.

— Látjuk mi a hibát, — mondja emelt hangon Radó János jó módú gazda — amikor a szomszéd államok elzárkózására hívjuk fel a figyelmet. Ma is van kivitel Olaszország felé, saját szemünkkel látjuk az élőmarhával megrakott vagónokat. Mégis alig tudjuk har-

madéért értékesíteni, mint tavaly, amikor az olasz kereskedők még a mi vidékünkre is eljutottak. Az a baj, hogy az olaszokat, akik eddig közvetlenül kerestek fel bennünket és vásároltak tőlünk, kiszorították innen és mi a közvetítőknél vagyunk kiszolgáltatva, ezek zsebébe kerül az a különbözet, amit eddig az olaszoktól mi kaptunk meg.

A többiek helyeslőleg bólintanak hozzá és látszik az arcukon, hogy tisztában vannak nyomoruságuk egyik főokával. Valamennyien nemcsak újságot olvasó és a világ sorsáról tájékozott emberek, hanem nyitott szemmel járó, minden iránt érdeklődő gazdák, akik nem elégszenek meg a felszínes magyarázatokkal, hanem gyökeréig vizsgálják a dolgokat.

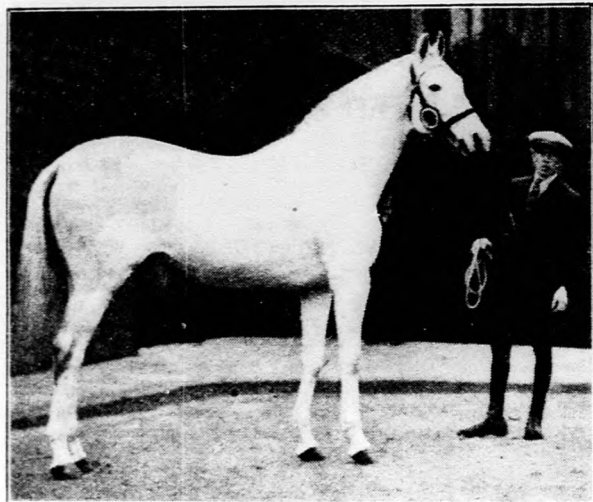
Akik itt ülnek a faluszövetségi fiók csinos olvasószobájában, valamennyien lelkes hívei a mozgalomnak. Nagy hibának tartják, hogy a község lakosságának ereje a különböző, mintegy hét-nyolc féle egyesületben forgrácsolódik szét és részben ezzel magyarázzák, hogy eddig nem sikerült nagyobb eredményeket elérniök.

— Nagy baj az is, — panasolja az egyik gazda — hogy az egyetlen Nemes János tanítót kivéve, az intelligencia nem érez velünk együtt és nem támogatja kellőleg a mozgalmunkat. Pedig a Faluszövetségnek éppen abban volna az ereje, ha a polgárok, munkások és az értelmiséghez tartozók megtalálnák egymást és ezzel elősegítenék a kölcsönös bizalmat, amely ma végképpen hiányzik.

Az arcok kifejezésén látjuk, hogy ebben mindnyájan egyetértenek. Érdeklődésünkre megindul a panaszok egész áradata, apró egyéni sérélmektől az egész községet érintő bajokig.

52 százalékos hitközségi adó.

— Egyike a legelviselhetlenebb terheknek — mondogatják — a hitközségi adó. Ez a föld-, ház- és kereseti

Arabs telivér.

mely a londoni kiállításon első díjat nyert.

adó együttes összegeinek 52 százalékát teszi ki községünkben, ahol felekezeti iskola van. Ezzel szemben a szomszédban, ahol község tartja fenn az iskolát, amely jelentős állami támogatást kap, iskolaadó címen az egyes adók alig másfél százalékát fizetik a polgárok. Miért kell jobban sujtani az egyik községet, mint a másikat, miért nem lehet ezt az egyenlőtlen közteherviselést megszüntetni? — halljuk a kifakadásokat.

A hitközségi adónál csak a párbér súlyosabb. Ez fejadó lévén, egyforma mértékben terhel szegényt és gazdagot. Fizeti minden volt urbéres telkesgazda változatlan összegben még akkor is, ha a volt urbéresteiekből már mindössze csak egy pár hold maradt meg, míg az, aki nem volt telkesgazda, de időközben ezeket a földeket apródonként összevásárolta, párbérfizetésre nincs kötelezve. Egy pár után fizetendő párbér Hosszuhatónyben: 50 kg. buza, másfél pengő készpénz, nyolc liter bor, egy csirke; ezt a plébános kapja. A kántor párbéri járandósága 12,5 kg. buza, egy pengő készpénz és négy liter bor. A kisházás párbér (volt szellérek) összege pedig négy pengő készpénzt tesz ki. Látszólag nem jelentékeny megterhelésről van szó, de ott, ahol a vagyon is csekély és a gyermekek közt tovább osztódik, mind újabb és újabb terhet jelent azokkal szemben, akik anyagi érdekekből tartózkodnak a gyermekáldástól. Nemcsak a hiveknek, hanem az egyházi férfiaknak és magának az egyháznak is érdeke volna, hogy ennek a hálátlan adónemnek a kiküszöbölésével az egyházi szolgálat ellátására megfelelőbb és igazságosabb megoldásra térjen át.

A hajdani, jómódu és megelégedett község felett ma a sötét gond felhője tornyosodik. Mindenki pénz után szaladgál. Őriási becsülete van a pengőnek és ennek arányában nagyon csökkent a munkának és a munka gyümölcsének értéke. Ma már vállalnak két napi szántást hét pengőért is, amelyért két évvel ezelőtt még 24 pengőt fizettek, csak hogy pénzt lássanak. Ma már az erdőből a városba való fafuvarozás sem fizeti ki magát. Egy méter fa a helyszínen 6.68 pengőbe kerül forgalmi adóval együtt. Ezt a 19 kilométerre fekvő Pécsre beszállítva, 1.12 P vám terheli és örül a gazdafuvaros, ha 12 pengőért el tudja adni. Másfél napi munkájáért igával együtt alig keres négy pengőt, amelyből a lovak takarmányát leszámítva, szinte semmi haszna nem marad.

Bizony pedig adóra is kellene valami...

Kerék Mihály.

A magyar pulyka kiszorul Angliából?

MacDonald angol miniszterelnök az elmúlt héten a konzervatív képviselők küldöttségét fogadta. Kik vámvédelmet sürgették a földművelés számára. A miniszterelnök megjegyezte, hogy még karácsony előtt ismertetni agrárpolitikáját és itt a fényűzési cikkek és élelmiszerek behozatala elleni vámvédelemre célozott, ami a küldöttséget nem elégitette ki. Egyesek hangzottak, hogy a Háznak addig nem lehet megkezdnie a karácsonyi szünetet, amíg nem hozott legalább lisztkeverési törvényt a hazai búzatermelés érdekében. A képviselők követelték, hogy a Közép-Európából (főként a Magyarországból!) behozott karácsonyi pulykák egyik lábát rájuk le, megkülönböztetve a hazai pulykáktól. Az angol agrárrörök azt követelik, hogy a konyhakerti termékek és szárnyasok — különösen a pulyka — behozatalát még karácsony előtt megakadályozzák.

Az angliai pulykabevitel megnehezítéséről érkező hír nagymértékben érinti Kecskemétet, ahonnan karácsony előtt 50—60 vagon vittek ki eddig a szigetországba. Kecskeméti exportörök felhívták Londont és távbeszélőn azt az értesítést kapták, hogy tilalmat semmiesetre sem léptet életbe az angol kormány, valószínűleg csak rántat rájuk majd a pulykára. Az sem lehetetlen azonban, hogy amint már híre volt, megcsontással hívják fel az angol közönség figyelmét a pulyka idegen származására. Kecskeméten így azzal az eshetőséggel számolnak, hogy a mai 1.10—1.20 pengős pulykaár helyett 60—70 filléres árak is kialakulhatnak.

A határkerületi lakosok tüzfát saját szükségletükre forgalmi adóváltás nélkül hozhatnak be.

A pénzügyminiszter a kisebb határszéli forgalomban behozott tüzfia után esedékes forgalmi adóváltás beszéde tárgyában a következőket rendelte:

1. A határkerületi lakosok tüzfát saját házi szükségletükre forgalmi adóváltás befizetése nélkül hozhatnak be.

2. A határkerületi kettős erdőbirtokosok (bérlok) a határon túl fekvő erdeikben kitermelt tüzfából a saját házi szükségletükön kívül a gazdasági alkalmazottaik konvenciójára szükséges tüzfát is forgalmi adóváltás befizetése nélkül hozhatják be.

3. A határkerületi lakosok házi szükségletükre, a kettős erdőbirtokosok pedig a házi és gazdasági szükségletüket meghaladó tüzfiamennyiséget csak 6 százalékos forgalmi adóváltás befizetése mellett s csak a rendes vámúton hozhatják be.

4. A forgalmi adóváltás mértékének 2 pengő átlagos értéket véve számításba, tehát a behozott tüzfia minden métermázsája után 12 fillért — a vámhivatalt a vámforgalmiadóra érvényes szabályok szerint szedi be.

5. A határkerületi lakosok és kettős erdőbirtokosok 1932 január 1-től kezdve háztartási, illetve gazdasági szükségletükre is csak abban az esetben hozhatnak be tüzfát a kijelölt mellékúton és forgalmi adóváltás befizetése nélkül, ha „határszéli uti igazolványukban”, illetve kettős erdőbirtokosnál „birtokos uti igazolványukban” az illetékes községi előjáróság (városokban a polgármester) az évi átlagos háztartási, illetve gazdasági tüzfiszükségletüket bejegyezte.

6. A községi előjáróság (polgármester) a határkerületi lakosok évi háztartási szükségletét a helyi viszonyoknak megfelelő méltányos mennyiségben tartozik megállapítani. A kettős erdőbirtokosok gazdasági szükségletének megállapításánál a természetbeni tüzfajárandóságot élvező gazdasági alkalmazottak számát is fel kell tüntetni a „birtokos uti igazolványban”. Foglalkozási áganként elkülönítve (például: két gazdasági, tíz bérés, stb.) a részükre járó tüzfajárandóság mennyiségével együtt.

7. A vámhivataltok és vámorségi közegek a határkerületi lakosok és kettős erdőbirtokosok által évközben behozott tüzfiamennyiséget a behozatal idejének feltüntetésével ugyanezek az előző bekezdésben említett igazolványokban nyilvántartják. Ha az igazolvány tulajdonosa a községi előjáróság (polgármester) által az igazolványba bejegyzett évi háztartási, illetve gazdasági szükségletnek megfelelő tüzfiamennyiséget abban az évben már behozta, az ezt meghaladó tüzfiamennyiség után a forgalmi adóváltást a vámhivataltól a bekezdés rendelkezése szerint beszédi, ha pedig a tüzfát mellékúton akarták behozni, az eljáró vámorségi közegek a szállítványt a legközelebbi vámhivatalt elé állítják.

A gazdasági cselédek adóját törölni kell!

Ausztriával szoros gazdasági kapcsolatot teremteni: fju ábránd. Az állatkivitel pangása és a takarmány drágasága.

Az Országos Magyar Gazdasági Egyesület igazgatóválasztmányja november hó 25-én ülést tartott.

Mutschenbacher Emil igazgató a mai helyzetet ismertette. Az OMGE már 1917-ben rámutatott arra, hogy a magyar bajnak eredendő forrása Trianon s nincs a világnak olyan nemzetgazdasága, aki ennek megváltoztatása nélkül a mai állapotokon segíteni tudna. A népszövetségi jelentések is ez a tartalma, azonban a jelentés szerint az ország fizetni tudja tartozásait és azok kamatait. Pedig amivel ma fizetünk, az az ország elvérést hozza magával. Az évi külkereskedelmi hiány lepadt, de a meglévő tartozások rendezésére csak akkor gondolhatunk, ha termelésünket fokozni tudjuk és kiviteli lehetőségeink megjavulnak, ha csak nem akarunk nemzeti értékeinkből végeleddé rendezni. Ausztriával sikerült megállapodásra lépniünk, de ez azóta már négyféle módosuláson ment át s Ausztria már a legutóbbi megállapodást sem tartja be. Hiába ringatjuk magunkat abban a reményben, hogy Ausztriával sikerül szorosabb gazdasági kapcsolatot teremteni, az osztrák földművelésügyi miniszter az Alpeseiken is buzát akar termelni. Sorvadó termelés semmiféle valutát sem tud fenntartani. A devizapolitikát nem szabad diktatórikus módon intézni és éppen ezért javaslatot teszünk, hogy alakítsanak a kiutalások felülbizárlására olyan bizottságot, amelyben minden érdekelttség képviselve van. A gazdátársadalom felfogása szerint a külföldi fizetések dolgában meg kell kezdeni a tárgyalásokat a Népszövetség itteni megbízottjaival, mert átmenetileg csak olyan mértékben szabad a külföldnek fizetnünk, hogy ez nemzeti javaink eltékozlásához ne vezessen. A gazdátársadalom ma már semmit sem tud értékesíteni, az adózás terhei pedig egyre növekszenek. Fel kell hívni a pénzügyi kormány figyelmét arra, hogy a jövő évi adók kivételénél vegye figyelembe a mezőgazdaság valóságos

teherbíró erejét. A mezőgazdasági cselédek és más alkalmazottak adójával foglalkozott ezután és arra a következtetésre jutott, hogy a gazdasági cselédek adóját általában törölni kell. De mindenesetre törölni kell azoknak a cselédeknek az adóját, akiknek keresete nem éri el a 18 mázstát.

A vita során Éber Ernő kifogásolta, hogy a devizapolitikával megakadályozzák a mezőgazdaság nyersanyagszükségletének kielégítését. Megengedhetetlen, hogy a földművelésügyi kormányzat kiadásaiából most is többet töröltek, mint a közoktatásügyi minisztériuméból. Kégl János szövegét, hogy a birtokok hiába vezetnek könyveket, az adókiivetésnél ezeket nem veszik figyelembe. Fabricius Endre bejelentette, hogy a hazai sörgyárak külföldi komlót vesznek, a magyar komlótermelők pedig kénytelenek át nem vett termésüket tulajalacsonyra a külföldnek eladni.

Konkoly-Thege Sándor főtitkár az állatértékesítés akadályait ismertette. Az egyetlen kiviteli lehetőségünk Ausztria volt és most ez is nagymértékben korlátozódott. Svájci kiviteli lehetőségével biztatták a gazdákat, de erre az ottani idegenforgalom megapadása miatt nem lehet számítani. Ma a magyar mezőgazdaság dolgozik az állattenyésztés tekintetében a legnagyobb költségekkel, mert itt a legdrágább a takarmány. Olaszországba is emiatt nem exportálhatunk. Ehhez 20—25 fillérrel olcsóbbnak kellene lenniünk, pedig a dunántúli gazda alig kap ennél valamivel többet az állataiért. A kukorica és az árpa további drágulása várható és a buzát is alighanem föl kell majd használni takarmányozásra. Javasolja, hogy az OMGE sürgetse az inségtarifát az állattenyésztő gazdák részére. A tejrendeletet, amely a tej árát az eddigi szinten megszilárdította, a gazdák megnyugvással fogadták.

Izzik a magyar lélek a trianoni „szégyenkövek“ mentén.

Az ég alján fekete hegyeket épít felhőköl a szél. A tél előfutárai. Űzi-hajtja maga előtt, át a trianoni mesgyéken. A varjak nyugtalanul szállnak. Havazni fog. A Kárpátok hősipkás csucsa is átnézne. Csendes minden. Csak a kis állomások topog egy-két ember. Valamikor fővonal volt. Azután megölte a trianoni szerződés. Most országhatár. Cseh határszél, ahol vérző kövek mutatják a tiltott területet. Pedig ott is csupa magyar lakik: olyanok, mint mi, jó magyarok. Vagy talán még különbek, mert várnak, hinni és remélni tudnak.

Idenek apák földjén, ahol tilos minden, amit az anyatejjel szivtak magukba. Most a prágaiak az urak. A magyar rabszolga saját hazájában. És a messzeségben a Kárpátok igent intenek. Ezeréves multunk kőbe meredt óriásai. Mi pedig szomorú lélekkel járunk a véres trianoni határon. Két országban járunk, ha nem vigyázunk. Mindenütt a földeken ott szalad velünk a fehér szégyenkő, amely régi hazánkat csak úgy találomra szabdalta széjjel.

Szörnyű, döbbenetes gondolat járni a határ vonalán; ahol azonban megalkuvást nem ismerő munka megy mindazért, amit elvesztettünk.

Uj élet a vérző határok mentén.

Apró falu, ahová igyekszem. Elrejtve fekszik az erdő alján. Felette messze, kimagaslóan a dombtetőn őrt áll az Isten háza. Itt az ősi földön, amely Aba vezér uralma alatt volt, ma a Trianonban vágott határok tépik azt, ami egy test és vér. . . Megérkezünk. Körülfognak. Emberfolyam középen vagyunk. A tanító — lelkes, tüzes magyar — kezével félkört ír le, azzal mutatja, ahol a pagony áll, a falu végére, az már nem a mienk. Földünk más országba nyulik át. De naponta jönnek odaátrul, mert idehuzza őket a szív és a föld. Pedig szigoruan tiltva van.

— A határkiigazító bizottság is járt erre — beszél

a tanító. — Sok furesaság történt. Volt olyan, akinek fele tanyája ide, fele oda esett. Ha az egyik épületből a másikba akart menni: akkor nem mehetett át az udvaron, hanem csak félkilométerre az átjáróhelyen. Panaszkodtunk, instanciáztunk, közben folyton szégyenyedtünk. Mindhiába, nem történt semmi. Végre észbekaptunk. Bizni kezdtünk önmagunkban. Munkához láttunk, hogy visszacsinaljuk mindazt, amit a határkiigazító bizottság elrontott.

— Uj élet zsendült ki a vérző határok mentén. És ennek kuforrása az a kulturház, amelyet a Faluszövetség támogatásával most építünk, hogy a nemzeti lélek seha el nem hazá tüzhelye legyen. Mert csak bátor szivekkel társalkodik a szerencse.

Orosz tánc- és zenekar,

melynek tagjai hazájukból kiüldözött oroszok és a családtagjaik.

Egyetlen védőbástya: a szövetkezet.

— Igen, Uram, minden eszközt megragadunk, hogy a kátyuba akadt gazdaközönséget megmentsük. Elhatároztuk, hogy rendezzük a termelést és a mai időknek megfelelően átszervezzük a falu és a környék termelését. Eddig csak a gabonára voltunk berendezve. Most, a *Hangya* keretében, a tojás és baromfitenyésztésre térünk át. Tejszövetkezetünk gyönyörűen dolgozik. Napj 1000 liter tejet adunk át. Pár éves. A kezdet nehézségeivel küzd, no meg azzal is, hogy népünket nehéz reászoxtatni, hogy tiszta tejet hozzon. De a visszaélések mindig kevesebbek lesznek. Rendezzük a határmenti községben a termelést, mert a búzából és borból nem tudunk megélni. Most a tojást gyűjtjük össze a Hangyában. Lassan minden életnyilvánulásunkat a szövetkezeti élet keretébe visszük át. De gondoskodunk arról is, hogy gyermekeinkbe már az iskolában beleoltsuk a szövetkezeti szeretetét, mert ez ma a falu népének egyetlen védőbástyája.

Igy beszélt a tanító. Lelkében már maga előtt látta

az egész környéket, amely fokról-fokra be van kerítve *szövetkezeti intézményekkel*.

— Nem a máért dolgozunk, — folytatta — hanem a magyar jövőért. És ezért gyujtószikra vagyunk itt a cseh határszélen, amelyetől előbb-több odaát is lángra gyulnak a lelkek. És akkor — szeme megvillant — az Isten újra csodát tesz . . . újra otthon leszünk a Kárpátok ölen.

Az ég alján tüzes kéve. Mintha az örök tüzből akarna elhamvadni a világ. A templomtetőről szomorúan ballagunk lefelé. A faluban süket csend ül. A szobákban apró mécsesek égnek. Dacos magyarok virrasztanak. Lelkük áthuz a szomszédra, a határon át. És beszélgetnek a lelkek nyelvén, az esti órán . . .

A falu alatt pedig a fehér, kemény havon áthallat-szik a cseh határőr kopogó lépése, ahol mégis új hajtsókát hajt az ezeréves magyar lélek.

Szekeres László.

A Faluszövetség hírei.

Válságban a bonyhádi tájfajta szarvasmarha tenyésztése.

November hó 29-én a *dióshérenyi* faluszövetségi fiók gyűlést tartott a központ kiküldöttjének részvételével. A megbeszélésen szóba kerültek a magyar mezőgazdaság legégetőbb kérdései, amelyek a dióshérenyi gazdaközönség vállaira is ólom-súllyal nehezednek. Tolnamegyének ez a része a bonyhádi tájfajta szarvasmarha tenyésztéséről híres s egészen a legutóbbi időkig állattenyésztés képezte a lakosság fő jövedelmi forrását. A kivétel megakadása miatt a *szarvasmarhatenyésztés súlyos válságba jutott* és a legprimáris tenyésztéseket ma csak fél és harmadán lehet. — de így is csak nehezen — értékesíteni. Ugyanez a helyzet a *borodát*. Bár eddig a gazdák mindig pontosan eleget tettek fizetési kötelezettségeiknek, ma az értékesítés pangása miatt igen sokan fizetési nehézségbe kerültek. Készek volnának arra is, hogy méregdrága kölcsönt vegyenek föl, de a hiteltügyi rendeletek következményeképpen a *bankokból teljesen eltűnt a pénz és megszűnt a kihitelezés*. Többen *előállataikat hajtották a községhezára adófizetés fejében*. A dióshérenyi fiók szövetség egyébként élénk működést fejt ki. Már eddig is két előadást tartott a helybeli plébános és orvos, a jövőben pedig mintegy tíz előadás rendezését határozták el. A fiók szövetség működése *Balaskó Mihály* elnökkel az élén a legszebb reményekre jogosít.

A borfogyasztási adó eltörlését sürgetik a szügyi gazdák.

November hó 29-én tartotta meg a *szügyi* faluszövetségi fiók nagy érdeklődés mellett értekezését. A központ kiküldötte az általános gazdasági helyzet ismertetése után meghallgatta a panaszokat. *Tányik Pál* gazda azt javasolta, hogy tegyen a központ lépéseket abban az irányban, hogy a mezőgazdaság által előállított és itthon feldolgozható nyerstermékeket ne exportálják külföldre, hanem dolgozzák fel itthon; így munkaalakmat teremtünk és ipari behozatainkat is erősíthetjük. Számosan felszólaltak a *borfogyasztási adó eltörlése mellett*; az adó a szőlőgazdákat rettenetesen sújtja és ugyszólván lehetetlenné teszi, hogy boraikat a legminimálisabb áron is értékesíthessék. *A töröklyfőzésznel fizetendő kincstári részesezés mérséklését is kívánják*, mert ma az a helyzet, hogy 250 pengőbe kerül a gazdának a törökly előállítás, holott *legjobb esetben 1.40—1.60 pengőért tudja értékesíteni*. Rettenetesen sújtja a szügyi gazdákat a nagy közteher is, amely semmiképpen nem áll arányban jövedelmeikkel, mivel terményeiket egyáltalán nem, vagy pedig csak igen nyomott árakon tudják értékesíteni.

A vagyonválság-földek árának mérséklését kéri a cserhátsurányi földhözjutottak.

A *cserhátsurányi* fiók szövetség november hó 29-én tartotta meg gyűlését a központi kiküldöttjének jelenlétében. Az általános gazdasági helyzet megbeszélése után a Cserhátsurányban földhözjutottak nevében több felszólalás hangzott el. A felszólalók

mindegyike a *Faluszövetség központjának támogatását kérte a vagyonválság földek árának mérséklésére*. Cserhátsurányban az a helyzet, hogy a földek ára minőségük szerint 450—950 P-ben van megállapítva, holott a kataszteri jövedelem alapján számított értékük *alig valamivel több, mint ennek ötven százaléka*. A hangulat igen elkeseredett a földhözjutottak körében. Erősen kifogásolták a *borfogyasztási adót* is és annak eltörlése érdekében közreműködésre kérték fel a Faluszövetséget. A cserhátsurányi fiók szövetség szép kulturális tevékenységet fejt ki, bár a hangulat a gazdasági válság miatt igen nyomott és a közterhek oly mértékben nehezednek rájuk, hogy kötelezettségeiknek eleget tenni csak igen kevesen tudtak. Épen e hét folyamára *tömeges árverés van kintüze köztartozások miatt*. A gazdák azt hangoztatják, hogy a legnagyobb községgel fizetnének, de nem tudnak pénzhez jutni, egyrészt, mert egyeseknek nincs is mit eladni, másoknak pedig, ha volna is eladó terményük, értékesíteni nem tudják, még igen alacsony áron sem.

Puccskísérletet hiusított meg a rendőrség.

November hó 28-án este különböző rémhírek terjedtek el fővárosban és vidéken. A kőszá hírek arról szóltak, hogy egyes felelőtlen elemek karhatalmi szervezete államesinyt kísérelt meg. Sokan a hírek hallatára már tudnivalókat az is, hogy királypucses készül s a szélsőséges elemek a keletkező zűrzavarban át akarták venni a közhatalmat és Ottó királyfit óhajtották behozni az országba. Persze, mindebből egy szó sem volt igaz, ellenben a rendőrség hosszabb ideje figyelt több szélsőséges alakulatot, amelynek tagjai közül többen részt vettek egy mozaikomban és ezeket a detektívek november hó 28-án elfogták. A budapesti főkapitányság a szervezkedés leleplezéséről a következő hivatalos jelentést adta ki.

„A nyomozó hatóságok az utóbbi időben egy nagyobb arányú bűnügyben folytattak pulhatolódást. A november hó 26-án lefolyt rendőri razzia során ennek az ügynek több szála jutott a hatóság kezébe, amelyen elindulva november hó 28-án éjszaka több őrizetbevétel történt. A *nyomozás érdekében a nyilvánosság számára egyelőre további felvilágosítást az illetékes tényezők nem adhatnak*. Félremagyarázások elkerülése végett azonban már most rámutatnak arra, hogy a nyomozás tárgya nem politikai, hanem közönséges büncselekmény.”

A meghiusított puccskísérlet ügyében a résztvevők elfogatása után november hó 30-án *Károlyi Gyula* gróf miniszterelnök nagyfontosságú tanácskozást tartott, amelyen *Gömbök Gyula* honvédelmi miniszter, *Zsifray Tibor* igazságügyminiszter, *Keresztes-Fischer Ferenc* belügyminiszter és *Hetényi Imre* főkapitányhelyettes vettek részt. A tanácskozáson behatóan megvitaták az elmúlt napok eseményeit s megállapodtak abban, hogy legszigorúbban járnak el mindenki ellen, aki az ország rendjét megbontani akarja.

MI HIR A POLITIKÁBAN?

A képviselőház ülése.

A képviselőház november hó 24-iki, keddi ülésén folytatták a miniszterelnöki jelentés vitáját, Pakots József nem fogadta el a jelentést. Zsindely Ferenc szerint mindenképpel biztosítani kell az államháztartás egyensúlyát. Tauffer Gábor azt hangsúlyozta, hogy reá kell mutatni a külföld előtt arra, hogy nem vagyunk bűnösök a fizetőképzetlenségben. Müller Antal azt sürgette, hogy a kormány a kisemberek egzisztenciáját biztosító intézkedéseket tegyen. Éber Antal nem fogadta el a jelentést és a deviza-intézkedéseket kifogásolta. Bíró Pál erőteljesen állást foglalt az inflációs politika megvalósítása (fedezetlen papírpénz nyomása) ellen.

A november hó 25-iki, szerdai ülésén Petró Kálmán annak a nézetének a lott kifejezést, hogy tárgyilagosan el kell ismerni, hogy a mult kormányának nemcsak hibái, hanem elismerésre méltó eredményei is vannak. Strausz István megállapította, hogy a magyar államot évi 212 millió nyugdíj-teher terheli. Ebből 40 százalék az utódállamokra esik, melyeket Franciaország megóvott attól, hogy ez a jogos teher rájuk háruljon. A magyar állammal szemben ez kegyetlenség volt. Biedermann Imre báró a mezőgazdaság helyzetével foglalkozott. Falusi termelőszövetkezetek alakítását sürgette. Az adósságok egy részének elengedésével és a kamatok leszállításával lehet segíteni a mezőgazdaságot. Buday Dezső azt kifogásolta, hogy a nagybirtokosok és nagyjövedelműek többszáz millió pengő adóval tartoznak. Nagy Emil szerint be kell jelentenünk a fizetőképzetlenséget. A miniszterelnök személye iránt a legnagyobb bizalommal viseltetik. Sürgette a választójogi reformot.

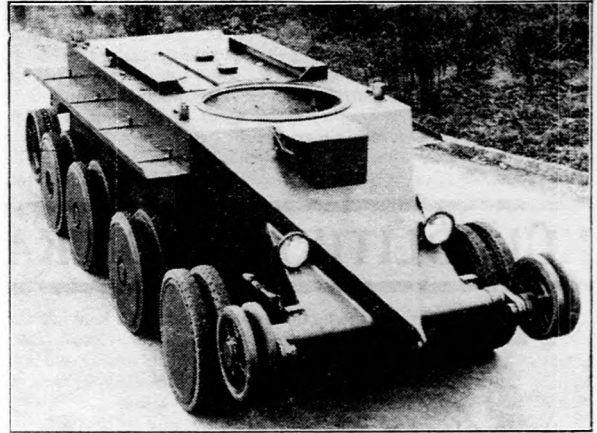
Ezután Kenéz Béla kereskedelemügyi miniszter válaszolt Éber Antalnak arra a kívánságára, hogy az exportváltókat bizonyos értelemben szabadítsák fel. A kereskedelemi miniszter mindenképpel megállapította, hogy a pengő belső vásárlóereje nem csökkent. Ha mi felszabadítanánk a devizaforgalmat, akkor beállna az infláció annak minden nyomorúságával együtt. Végül pedig fel kellene adnunk az aranypengőt, mely a pénzrendszerünkbe vetett bizalom megrendülését vonná maga után.

Az interpellációk során Dinnyés Lajos azt kérte, vonják vissza a szeszfinomítógépek ellenőrzéséről szóló rendeletet. Vargha Imre pénzügyi államtitkár szerint a rendeletet visszavonni nem lehet, mert az a kincstár súlyos károsodására vezetne. A kincstár a gépek és berendezések átalakítására előlegezi a szükséges költségeket. A rendeletre szükség van, mert a régi rendszer mellett bőven nyílt alkalom a visszaélésekre Pakots József a vadkárok kérdését tette szóvá. Ivády Béla földművelésügyi miniszter kijelentette, hogy az állatkárokról beérkező jelentéseket kivizsgálják és orvosolják. Nem hiszi, hogy a nyulak az őszi vetésben nagyobb károkat okoztak volna.

A november hó 26-iki, csütörtöki ülésén Ivády Béla földművelésügyi miniszter válaszolt egy — az Egyesült Fehérvári Részvénytársaság ügyében elhangzott — interpellációra. Magyarország évi tüzelőfűszükséglete — mondotta a miniszter — 240—280.000 vagon. A magyar fatermelés 160.000 vagonot termel és így legalább százhuszezer vagonot külföldről kell behoznunk. A részvénytársaságot a szükség hozta létre. Ha nem felel meg a társaság a közérdeknek, a kormány kivetheti kezéből a faellátást, de teljes hatalma van a kormányának az árszabályozáshoz is. A miniszter ezután a Dunavölgyi Leveszpoló Társulat ügyéről szólt. Igazgatási és műszaki hibák történtek, főleg a földek osztályozása körül. Tavasszal új szabályozás indul meg. A járulékok ügyében tárgyalásokat folytat a pénzügyminiszterrel.

Ezután a miniszterelnök jelentéséhez Meskó Zoltán szólt fel. Megállapította, hogy minden bajunknak a trianoni veszteség az oka. Meg kell mondani a külföldieknek, hogy mi fizetni akarunk, de nem tudunk. Dráki szigort követel a valutabiztosok ellen. Végül arra kérte a kormányt, hogy a mezőgazdasági munkásokon segítsen. Gyömöréy Sándor szerint külföldi hitelezőinktől meg kell követelnünk, hogy a változott viszonyok következtében feltételeiket enyhítsék. Söpkéz Sándor kijelentette, hogy miután látja, hogy a kormány nem igéretkezik, hanem tetteivel dolgozik, a jelentést elfogadja.

A november hó 27-iki, pénteki ülésén Kun Béla az állat-értékesítés nehézségeit tette szóvá. Végül kifogásolta, hogy a konzervgyárosoknak megengedték 60 vagon bolgár és 40 vagon

Uj háborus szörnyeteg.

melyet az amerikai hadsereg most próbál ki.

erdélyi hagyama behozatalát Vay Miklós báró azt hangsúlyozta, hogy össze kell fogni minden pártunk a népholondítók ellen. Szóváltotta a falvakat sújtó súlyos adóterheket és azt kívánta, hogy a vasutakon ideiglenesen állítsák be a negyedik osztályt, hogy a falusi nép közlekedését is biztosíthassák. Gallasz Rudolf szerint a mezőgazdasági kivitel érdekében mindent el kell követni. Fáy István felhívta a törvényhozás minden tagját, hogy a kormányt támogassák. Rakorszky Tibor szükségességnek tartja, hogy a válság tartamára az 50 holdon aluli birtokosok adóját töröljék. A nagyipar szállítsa le az iparcikkéket árárt. Mojzes János a külföldi adósságok megfizetése ellen foglalt állást. Lakatos Gyula szerint elismeréssel kell adózni a kormányának azért, mert a magyar áruk színvonalát ugyiszólván mozdulatlan az egész válság lefolyása alatt. Minden luxusáru behozatalát meg kell tiltani. Külföldi adósságaink kamatfizetésének leszállítására, illetőleg időleges felfüggesztésére megállapodásokat kell ítéltetni.

A Ház november hó 28-án, szombaton és november hó 30-án hétfőn nem tartott ülést.

A devizabeszolgáltatás új rendje.

A Budapesti Közlöny (hivatalos lap) november hó 23-iki számában közzölte az új devizarendeletet. A rendelet szerint ezentul akkor is be kell szolgáltatni az exportváltót (a külföldnek eladott áru után járó külföldi pénzt), ha a kivitt áru vagy egyéb vagyontárgy ellenértéke 300 pengőnél kevesebb. A jövőben tehát minden külföldre kivitt értékű tárgy — érték-papír, áru vagy más vagyontárgy — ellenértéket a Nemzeti Banknak be kell szolgáltatni pengő ellenében. A külföldre szóló postai küldemények új feladási rendjéről felvilágosítást a postahivatalok adnak.

Bethlen István gróf nyilatkozata.

Az Egységspárt november hó 26-iki pártértekezletét megelőzően, az elnöki tanács tagjai megbeszélésre gyűltek össze és a párt belső ügyeit érintő egyes kérdésekhez szóltak hozzá. Bethlen István gróf az utóbbi időkben, főként egyes lapokban felvetődött híreszteléssel a kormány válságáról és a párt bomlásáról kapcsolatban kijelentette, hogy ezek a híresztelések éppen úgy, mint az innen-onnan felbukkanó és a koalíciós kormányra irányuló ellenzéki törekvéseket takarnak. Hangsúlyozta, hogy a mai generáció is jól ismeri a koalíció értékét, mert még emlékében élhet, különösen azoknak, akik akkor is résztvettek az aktív politikai életben, hogy minden politikai előny nélkül mennyi hátránnyal járt akkor is a kormányzásnak ilyen megoldása.

A jelenlévők egyhangú, lelkes helyesléssel fogadták Bethlen István kijelentéseit.

Az Egységspárt értekezlete.

Az Egységspárt november hó 26-án értekezletet tartott. Pesthy Pál, megnyitva az értekezletet, utalt arra, hogy a pártunk a mai értekezletén a kormány nyugdíjrendelét

kellott volna megvitatni, a kormány azonban ismételt megfontolás tárgyává tette ezt a tervét, amelyre különben is csak a végső szükségben határozta el magát. A kormány, amint elhatározásra jutott, a párt plénuma elé hozza tervezetét. Áttérve a napirendre, *Szinnyei-Merse* Jenő arra kérte a pártot, hogy foglalkozzék Edison emlékének megünneplése gondolatával. Helyesnek tartaná, ha emléknapot tartanának minden iskolában, a *Társadalmi Egyesületek Szövetségében* pedig gyásznap lenne, amelyen a diplomáciai kar tagjai is megjelennének. A párt helyesléssel fogadta a felvetett gondolatot.

KÜLPOLITIKAI KRÓNIKA

A cseh kormány is szükség törvényt terjesztett a képviselőház elé. A szükség törvény bevezeti az inszadót, a tisztviselők fizetésének leszállítását, továbbá csökkenti a köztársaság elnökének, a minisztereknek és a képviselőknek illetményeit. Amint látjuk, már Csehországba is megérkezett a válság.

Az angol kormány bevezeti a védővámokat, ami természetesen súlyosan érinti azokat az európai országokat, melyek Angliába árut vittek ki. Bennünk, magyarokat, — mint lapunk más helyén közöljük — baronfikivitelünk szempontjából érdekel a kérdés. A védővámok bevezetése a francia ipar körében igen nagy nyugtalanságot keltett, mert Franciaország exportált leg több árut Angliába. *Flandin*, francia pénzügyminiszter hírtelen Londonba utazott esetleges megegyezés létesítésére.

Angol bíboros Trianon revíziója mellett. *Bourne* bíborosok legutóbb feltűnt keltő beszédet mondott Londonban. Az érsek azt hangsúlyozta, hogy addig, amíg Magyarország sérelmeit nem orvosolják, nyugtalanság és egész Európát fenyegető összeütközés veszélye forog fenn.

Franciaország hajthatatlan. *Laval* francia miniszterelnök legutóbb a képviselőházban kijelentette, hogy hajlandó megállapodásra lépni Németországgal, de csakis olyan egyezményt fogadhat el, amely kizárólag a gazdasági válság tartama alatt szünetelteti a jövételi fizetéseket, de akkor is csak olyan mértékben, amilyen mértékben Amerika csökkenti a háborús adósságokat. Franciaország nem járul hozzá, hogy Németország magánadósságait előbbre helyezze a jövételi követeléseknél.

VASÁRNAPTÓL-VASÁRNAPIG

GAZDATÁRSADALMI HIREK

Gyümölcs- és virágbemutató a fővárosban.

A Magyar Kertészek Országos Gazdasági Szövetsége téli gyümölcs- és virágbemutatót rendezett a fővárosban, amelynek megnyitása november hó 29-én történt. A kiállítás alkalmával a Nemzeti Szalon termében hazai gyümölcstermesztőink kiválóan szép anyaga és rengeteg szebbnél-szebb virág került bemutatásra. A kiállítás december 2-ig volt nyitva.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak!

Szibéria a nagy temető

című **Mészöly Jenő** ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára **3 pengő** helyett a lap kiadóhivatala útján kapható **1 pengőért**, az összeg, valamint a portókölség előzetes beküldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le.

A könyvpiac legérdekesebb olvasmánya.

Vege igénybe e páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.

A debreceni mezőgazdasági kamara közgyűlése.

A *Tiszántúli Mezőgazdasági Kamara* november hó 23-án tartotta közgyűlését *Debrecenben*. A közgyűlés közfelkiáltással ismét *Vay László* báró főispánt választotta meg a kamara elnökévé. *Vay László* báró hangoztatta, hogy belföldi vonatkozásban egységes, átfogó gazdasági programot kell megalkotni, amely az összes termelési ágak célkitűzését kell, hogy megjelölje, külföldi vonatkozásban pedig a külkereskedelmi forgalmat megjavítja. Több felszólalás után *vitéz Czeglédy Béla* igazgató számolt be a kamara munkájáról és hangoztatta, hogy az export-vámvisszatérítések és intervenciók vásárlások teljes beszüntetése miatt a *kenyérmagvakat termelő tiszántúli gazdaközönség súlyos válság előtt áll*. *Vay László* hangoztatta, hogy a kormánynak a boletta megszüntetése után is biztosítani kell a buzatermelés rentabilitását, mivel az Alföld klimatikus viszonyai miatt a *kenyérmagvak termelését lényegesen csökkenteni nem lehet*.

Tokaji must árverésen négy fillér!

Tályán elfoglaltak hét hektoliter mustot, mivel pedig ott nem tudták eladni, *Szerencsre* szállították, ahol árverésen *hordóstól együtt literenként 13 fillérért kelt el*. A hordó literje 8 fillért ér, a beszállítás költsége is felemészített literenként egy fillért és így az *elsőrendű hegyaljai mustra literenként mindössze 4 fillér maradt*. Szörnyű helyzet, szörnyű viszonyok. Itt sorvad el a szemük előtt ez a drága magyar kincs, a *Hegyalja*, amelynek híréből világszerte hatalmas és lelketlen ipari és kereskedelmi vállalkozások élnek. Ezeknek az ügyessége folytán évente legalább *négyszerannyi tokaji bor fogy el a világon, mint amennyit a Hegyalja napsütötte hegyoldalai megteremnek*. Közben maga az ősi, eredeti, tiszta tokaji bor évről-évre ott várja a pineében az idők mulását és a gazda uvarán — do megperdülését.

A decemberi gazdahét.

Az *Országos Magyar Gazdasági Egyesület* decemberi közgyűléssel kapcsolatosan rendezti a szokásos gazdahétet, amikor az összes mezőgazdasági szervezetek és szakegyesületek megvitatják az időszerű kérdéseket. A gazdahét középpontjában az OMGE december 13-án megtartandó közgyűlése áll. A gazdahét programja pedig december 10-én kezdődik. Ülést tartanak a *Mezőgazdasági Szesztermelő Országos Egyesülete*, a *Cukor-repatermelők Országos Szövetsége*, az OMGE üzemi, számtartási, közgazdasági, állattenyésztési, növénytermelési és létenyésztési osztályai, továbbá a *különféle tenyésztői egyesületek*. A kereskedelmi miniszterium a gazdanapok alkalmával a MÁV és annak kezelésében lévő helyiérdekű vasutak vonalain bármely vonatnem és kocsisztály használatánál a mintegy *harminc százalékot kiterő utazási kedvezményt engedélyezett december 6-tól 16-ig terjedő időben*. Az utazási kedvezmény az OMGE titkári hivatalánál beszerezhető igazolványok alapján vehető igénybe.

Magyar városok Trianon ellen. A Magyar Revíziós Liga győri csoportja november hó 22-én délelőtt nagyszabású revíziós gyűlést rendezett Győrött a városháza nagytermében. *Höfer Vilmos* dr. alpolgármester megnyitó szavai után *Héj Imre* országgyűlési képviselő a békeszerződések által teremtett visszás állapotokra mutatott rá, majd pedig a békeszerződések igazságs revízióját követelte. *Ilosvay Gusztáv* ny. államtitkár a Magyar Revíziós Liga eddigi munkáját ismertette. A gyűlés végén Győr város közönsége egységesen tiltakozott a trianoni béke ellen. — Ugyancsak tiltakozó gyűlést tartott november hó 22-én *Szeged* városának népe is. A gyűlésen megjelent *Glattfelder Gyula* dr. csanádi megyéspüspök, akit *Kogutovics Károly* dr. egyetemi tanár üdvözölt. *Lukács György*, a Revíziós Liga ügyvezető elnöke, a rossz békeszerződések következtében előállott világgazdasági válságról beszélt és hangoztatta a revízió elkerülhetetlen voltát. Többek hozzájárulása után *Szeged* városa feliratban tiltakozott a trianoni békediktátum ellen. — *Cegléden* a *Ceglédi Kossuth Kör* revíziót követelő gyűlést tartott november hó 22-én. A gyűlésről *Borah* amerikai szenátorok üdvözlő iratot küldtek, amelyben felhívták a szenátor figyelmét a békeszerződések igazságtalanságaira.

Magyar Mikulás!

December hó 6-ik napja a szegényeket és gyermekeket jutalmazó Miklós püspök ünnepe. A szentéletű egyházfeljedtem alakja közel két évezrede él a keresztény világ előtt, mint az inséget szerencsédök, az elesettek és a gyermekek igaz jötevőjének példaképe: aki az Úr példája nyomán szétosztotta földi javait a szinglédő embertestvérek között. December hó 6-án, Szent Miklós napján ősidők óta szokásos — kegyeletes emlékként — a Mikulás-ajándék osztogatása. Mikulás napját epedre várja ezért minden gyermek, mert ajándékot remél a fehérszakállú Mikulás bácsitól és szorongva nézi meg reggelt: vajjon mit hozott a Mikulás? Csukroshalmi telt-e a kis eszmába, cipőbe, vagy pedig virágcsot? . . .

Kicsinyeink jötevő Mikulásának ünnepe nekünk, minden rangú és rendű magyaroknak más vonatkozásban is különösen kedves ünnepünk. 1920-ban a magyar égen dúll, véres viharok után a Csonka haza a nemzet kormányzójára választotta Horthy Miklós fővezért és ettől az időtől a Miklós-nap — ha nincs is piros betűvel beírva a kalendárium lapjára — pirosbetűs ünnep a magyar ember szívében-lelkében. Miklós napján fenkölt szellemű, igaz vezérért ünnepli a nemzet immáron tizenkettedik alkalommal a Miklós napján minden magyar imája száll az égnek Urához: jutalmazza meg hű vezérért, Horthy Miklós Kormányzó Urat azaz, hogy visszatérje Szent István országát. Ez lesz a vezérnek legszebb és legcsebb és legkedvesebb Mikulás-ajándék: a magyar Mikulás!

Hősienlék-leleplezés Tokodon. Hazafias ünnepség keretében leplezték le november hó 22-én Tokodon a község negyvenkét hős halottjának emlékművét. A szép bronz szobrot József királyi herceg tábornagy leplezte le megkapó beszéd kíséretében. A leplezési ünnepségen Huszár Aladár főispán vezetésével több vármegyei előkelőség is megjelent.

A magyar társadalom minden rétege üdvözli Borah szenátort. Borah amerikai szenátor, aki Laval francia miniszterelnök ismeretes amerikai látogatása alkalmával azt a kijelentést tette, hogy revizió nélkül lehetetlen a gazdasági élet helyreállítása, amerikai jelentés szerint naponként száz száma kapja a leveleket és üdvözlő táviratokat a világ minden tájáról. Magyarországról a csonka haza lakossága már eddig is közel ezer táviratot és üdvözlő iratot küldött a nagynevű szenátornak.

A csongrádi főispán ünneplése. November 25-én volt öt esztendeje annak, hogy Horthy Miklós Kormányzó Ur Farkas Béla dr. miniszteri tisztviselőt Csongrád vármegye főispánjává kinevezte. A főispánt az öt éves jubileum alkalmából számosan üdvözölték. A vármegye hivatalának száz tagu tisztviselői küldöttségét Csörgő Károly dr. alispán vezette a főispán elé, amely alkalommal megleghangu beszédben emlékezett meg a főispán öt éves eredményes működéséről.

Az autójavítás és szerelés képzéséhez kötött ipar. A kereskedelemügyi miniszter a napokban az autómobilok javítását és szerelését képzéshez kötött iparrá nyilvánította. A rendelet szerint akiknek lakatos vagy műszerész iparra szóló iparigazolványuk van, autómobilok javításával külön iparigazolvány nélkül foglalkozhatnak. Az iparigazolvány kiadásának feltétele az, hogy a mesterjelölt öt éven át a lakatos és műszerésziparban tanulói és segédi gyakorlatot mutasson fel. A kocsijátártó iparosok ezentúl autómobilon csak olyan javítást és szerelést végezhetnek, amelyek a löfogatu járműveken is előfordulnak.

Öt telen: száz pengő. Az élőállat árának feltűnő nagyarányu zuhanására jellemző az az eladási ízlet, amely a vasmegeei Nagysittke községben a napokban létrejött. A nagysittkei vásáron egy kereskedő száz pengőért öt darab telenet vásárolt és miután csak a nyers bőrre volt szüksége, a teleneket levágatta. A húst teljesen ingyen szétosztotta a falu szegénysorsu lakosai között.

Visszanyeri fiatalkori eredeti hajszinét, ha az „Ibis“ keleti hajfjító regenerátort használja. *Oktaellen próbálja meg, 5—6 nap alatt bajuzának, szakállának visszaadja eredeti természetes színét.* Itt az a fődolog, hogy nem festék, nem ártalmas. A hajhagymát életre kelti és a haj eredeti színét nyeri vissza. Például, ha valakinek szőke haja volt, az szőke lesz, ha barna volt, barna lesz és így tovább. Tegyen egy próbát és rendeljen egy ívvel, hálás lesz érte. A Vasárnap-ra való hivatkozás mellett, kedvezményben részesül. Megrendelhető: *Vellner Herkules-drogéria, Budapest, Kálvin-tér 5. szám.* Postai csomagokat utánvét mellett szállít.

Nagy kedvezmény a Vasárnap előfizetőinek és olvasóinak Szibéria a nagy temető című Mészöly Jenő ny. ezredes kiadásában megjelent könyv beszerzésénél! A könyv bolti ára 3 pengő helyett a lap kiadóhivatala utján kapható 1 pengőért, az összeg, valamint a portóköltség előzetes bekioldése ellenében. A könyvben a szerző a hadifoglyok pusztulását, az orosz forradalom rémségeit, a cári család meggyilkolását írja le. *A könyv piac legérdekesebb olvasmányja. Vegye igénybe a páratlan kedvezményt, melyet a Vasárnap ezzel nyújt.*

A pápai körjegyző vadászserenccsétlensége. Beznicea Péter ötvenhárom éves pápai körjegyző a napokban súlyos vadászserenccsétlenség érte. A jegyző november hó 24-én kora hajnalban vadászatra indult a község határába. A vadászat után a jegyző a vasuti föltésen hazafelé tartott s amikor egy alkalommal megállt és puskáját pihenés közben a lábához tette, a puská ravasza elszűlt. A sörétek a jegyző jobbkezebe furdódtak, s a lövés teljesen szétronsolta Beznicea kezét. A mentők a súlyosan sérült körjegyzőt a zalaezerszegi kórházba szállították.

Népházavetés Kertán. Diszes ünnepség keretében avatták fel november 22-én Kertán a hősök emlékére épült kulturáuzát. *Bognár Vince* főjegyző megnyitó beszéde után *Belák* Endre főszolgabíró beszélt, majd pedig a betegsége miatt távollevő *Schandl* Károly dr. országgyűlési képviselő helyett *Wanke* Gusztáv, az Országos Központi Hitelszövetkezet osztályfőnöke, szólott az egybegyűltekhez. *Vitáz Orbán* János plébános lendületes beszéd kíséretében megállította a népházát, amely után leleplezték a népház falában elhelyezett hős emléktáblát. A szép ünnepség a Szózat hangjaival ért véget.

Tizennegy millió pengő szükségadót fizetett be a főváros polgársága. Budapest székesfőváros adópénztárait novemberi szükségadó címén 14.118.469 pengőt fizettek be a főváros polgárai. A szükségadóval egyidőben 26.447.626 pengő összegű befizetési történet egyes adóra.

Bankrablás a fővárosban. Vakmerő revolveres bankrablás játszódott le november hó 23-án délelőtt Budapesten a belváros legforgalmasabb helyén, a Petőfi Sándor-utcában, Délelőtt 11 órakor a *Garzó*-féle banküzletbe két fiatalember állított be, akik revolvért fogtak a bank pénztárosa és a páncélszekrényből mintegy kétezer pengő összegű bankjegyet raboltak el. A merénylet után a rablók a forgalmas belvárosi utcán futásnak eredtek. A bank pénztárosának segélykáltására a járőrök üldözöbe vették a banditákat, akik közül az egyiket, *Tamás* István cipészi a Szervita-téren egy taxisofoőr elfogta. *Tamás* a rendőrségen részletes vallomást tett, elárulta, hogy cinkosával *Schiffer* Mihállyal már hosszabb ideje készült a bankrablásra. *Tamás* valomása alapján *Schiffer* a rendőrség november 26-án éjszaka Budapesten egyik külterki kocsnában elfogta.

Akiknek a szívüködése rendetlen, erőlködés nélkül ugy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorrra megisznak egy kis pohár természetes „*Ferenc József*“ keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a „*Ferenc József*“ viz szívelzsírosodásnál és bilentyűhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. A „*Ferenc József*“ keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

Készülnek a karácsonyfadíszek.

A SÁTÁN

▼ REGÉNY

▲ IRTA: DIVÉKY ISTVÁN.

(12-ik közlemény.)

Simpson egész láda szivart tolt eléje s Jimmyt is megkínálta, amivel végletekig fokozta az ujdonsült detektív meghatódottságát.

— És most? — kérdezte kíváncsi tekintetét vetve Patra.

— Indiába megyek... — jelentette ki Pat olyan egykedvűen, mintha azt mondta volna, hogy esik az eső, vagy: ma csütörtök van.

— Indiába? Hová? Miért?

— Indiába. Hogy háová, azt nemsokára megtudjuk... S hogy miért? Hát — többek között azért, hogy elfogjam Styx professzor gyilkosát...

A rendőrfőnök felugrott meglepetésében. Kérdezni akart valamit, de Pat megelőzte.

— Harry, szeretném kihallgatni azt a jómadarat, akit magunkkal hoztunk...

A rendőrfőnök szolgálatkészen felugrott, csöngetett és utasítást adott a belépő rendőrnek.

Egy perccel később már előttük állt a Hudson partján fogott jómadár.

Rosszindulatu, gonosz arcu legény volt; szemmel láthatóan ijedten állt és sunyi félelemmel hordozta körül tekintetét. Amikor észrevette Jimmyt, megvillant a szeme, de az ujdonsült detektív mulatságos göggel fordult el, jelezve ezzel, hogy őneki egészen más szerepe van itten, mint egykori cimborájának.

Pat utasítására leszedték a rosszképu fickó kezéről a kötelet. A bandita megkönnyebbülten dörszólgette csuklóját, amelyeken véres csíkot vajt a szoros kötelék.

— Néhány kérdésem lesz hozzád, fiu — szólalt meg Pat, szeméit merőn a jómadárra szegezve. — Tetszésedre bízom, hogy önszántadból felelsz-e, vagy pedig rákényszerítsz arra, hogy kiviegyem belőled azt, amit tudni akarok... Figyelmeztetek, megvan rá a hatalmam...

A fickó hallgatott.

— Nos? — kérdezte a detektív.

A fickó összeszorította a fogát s nem felelt.

Jimmy nem nézhette tovább ezt a konokságot. Oda ment a rosszképu fickóhoz és hátbavágta.

— Öregem, — mondta meggyőződéssel — szedd össze az eszedet és fogadj szót nekem. Mondj el mindent, amit tudsz, mert az az ember áll veled szemben, akinek a holttestét kellene most örízned. Láthatod, hogy ő kifogott a halálon is, téged tehát a kisujjával is el tud intézni... Fogadj szót, öregem, az őszinte töredelmesség a javadra válik... Ezt hivatalosan megígérem neked...

Olyan komolyan beszélt, akár egy rendőrbíró. A jómadár meghökkenve meredt régi cimborájára, azután eltorzult az arca:

— Áruló vagy! — sziszegte. — Nem félsz a Vezértől?

Világhírű Hicó gyermekkosci nagybani árban, bőrdívalas, ernyővel sülyeszthető P. 46.—
faoldalas, ernyővel sülyeszthető P. 65.—
angol modern kocsi P. 75.—; 80.—; 90.— 98.—
játék babakocsi erős sport P. 5.— 6.—
játék babakocsi ernyővel P. 9.— 10.80
finom babakocsi P. 17.—
szvermektrickli, 3-5 éves gyermekeknek, elől nagy kerékkel, állítható nyereggel, kisebb P. 15.—, nagyobb P. 17.—
szvermekautó, piros vagy fehér színben, párnázott lánchajtással P. 40.—
P. 50.—

Nagy javítóműhely, képes árjegyzék ingyen.

Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-kört 3/v.

— Majd, talán később eszembe jut, hogy féljek — nevetett Jimmy. — Most azonban egyelőre mi vadászunk őreá...

— Nem félsz a Vezértől? — kérdezte ismét a fickó.

— Elfujom, mint egy legyet — válaszolt szemtelenül Jimmy.

Pat jól mulatott segédje fölényességén, de türelmetlenkedett.

Intett Jimmynek, hogy vonuljon hátrább, azután a fogoly elé lépett és mélyen a szeme közé nézett.

— Nos?... Beszélj hát? — kérdezte fojtott hangon.

Volt a detektív tekintetében valami, ami rémületbe ejtette a szembenállót. A hangjából is ki lehetett olvasni, hogy nem tréfál... A következő pillanatban a bandita lehajtotta a fejét és halkán, csaknem nyöszörögve megszólalt:

— Beszélek...

Pat egymásután adta fel a kérdéseket. Pattogott a hangja, ő, most nyakig volt a „munkában“.

— A neved?

— Jack Red.

— Ez igaz! — bólintott Jimmy a detektív háta mögött.

— A Vezéreték neve?

Jack vállat vont:

— Nem tudom...

— Hallod-e, a nevédt kérdeztem! — dobbantott haragosan Pat.

— Nem tudom... Senki sem tudja... Mi csak úgy ismerjük, hogy: a Sátán...

— Ez is igaz... — kottyant közbe Jimmy.

— A Sátán? Ó visz titeket a pokolra, mindnyájatokat... Hányan vagytok?

— Sokan!

— Hányan?

— Nem tudom. Ismerek vagy ötvenet, de többen vannak... Engem sohasem avattak be a titkokba... Fizettek, szolgáltam őket... Megtettem, amit parancsoltak, de sohasem tudtam, hogy mit miért kell cselekedni. Aki ismeri a Sátánt, tudja, hogy nem türi a kíváncsiszkodást...

(Folytatjuk.)

TANÁCSADÓ

Kérdés: Hol van az Országos Közegészségügyi Intézet? (H. F. Orosháza.) — **Felelet:** Budapest, IX., Gyáll-ut 6. szám alatt.

Kérdés: Földteherrendezési ügyem már régen folyamatban van. Az összes telekkönyvi kivonatokat és birtoklevelet a Kisbirtokosok Országos Földhitelintézetéhez küldöttem. Szeretném tudni, hogy működik-e még a Földteherrendező Országos Bizottság és hova forduljak felvilágosításért? (8027. számú előfizető.) — **Felelet:** A Földteherrendező Országos Bizottság Budapesten, V., Széchenyi-utca 2. szám alatt működik. Egyenesen ide forduljon felvilágosításért.

Kérdés: Mikor szünik meg a boletta? Most, vagy csak a jövő évben? (Régi előfizető, H. S.) — **Felelet:** A boletta egyelőre érvényben van. Megszűnéséről majd intézkedés történik.

Kérdés: Hol lakik R. T. országgyűlési képviselő? (K. A. Agyagosszergény.) — **Felelet:** Budapest, I., Bajmóci-utca 6. szám.

REJTVÉNYEK VÁSÁROK JEGYZÉKE

1. Szórejtvény.

Ódon S menybolt E E
E E
E E

(Beküldte Kardos Ernő Vindornyaszlósról.)

2. Szórejtvény.

nem közel B állatok lakóhelye

(Beküldte Molnár Sándor Tarról.)

3. Szórejtvény.

nem neked M 2.80 P 1 1 1
1 1 1
1 1 1

(Beküldte Boda Mihály Törökszentmiklósról.)

4. Szórejtvény.

Briand SSSS

(Beküldte Palkovics István Székesfehérvárról.)

5. Szórejtvény.

vászon

(Beküldte Szabó István Genshátpusztáról.)

6. Szórejtvény.

illatos gyümölcs sok sátor
(-e)

(Beküldte Jenczer János Cserédből.)

A rejtvenyek helyes megfejtését a megfejtők és nyertesek névsorával együtt, az 53-ik számban közöljük.

Kérjük olvasóinkat, hogy a rejtvenyek megfejtését tíz napon belül okvetlenül juttassák el hozzánk, mert az elkésve érkező megfejtők nevét nincs módunkban közölni.

A 47-ik számban közölt rejtvenyek megfejtése:

1. Szórejtvény: **Köd előttem, köd utánam.** 2. Szórejtvény: **Sertésvész.** 3. Szórejtvény: **Azonkívül.** 4. Szórejtvény: **Ápoló-nő.** 5. Pontrejtvény: **Visszhang.** 6. Szórejtvény: **Szerkesztőség.**

Helyesen megfejtették: Gábor Ildiko, Gachal Annuska, Péter István, Ujhelyi Szabolcs, Szántó István, Kádár Pál, Fekete Árpád, Sekeres Attila, Szarka Mariska, Tóth László, Kiss Álmos, Szabó B. Lehel, Kecskés József, Paál András, Nagy Bálint, Faragó Éva, Mörzcs Péter, Széll Kálmán, Szabó Boldizsár, Kántor János, Gaál Vince, Tömösvári Albert, Uzonyi János, Csörgei Ferenc, Szántó Kálmán, Petres Sándor.

Jutalomkönyvet nyertek: Uzonyi János (Győr), Gaál Vince (Budapest), Kiss Álmos (Hódmezővásárhely) és Kántor János (Oroszvár).

A 48-ik számban közölt rejtvenyek megfejtését, a megfejtők és nyertesek névsorával együtt jövő héten közöljük.

Eredeti

The Whitworth kerékpárok

Central-Bobbín varrógépek. Gramofonok és rádiók kényelmes részlete. Alkatrészek nagyban ártan. Friss külsők P 5.80-tól, belsők P 1.80-tól, lánc P 2.80-tól, stb. Nagy javítóműhely. 1000 képes árjegyzék ingyen. Láng Imre mérnök, Budapest, VI., Teréz-körút 3/v.

December hó 6-án, vasárnap.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Baja, Fülöpszállás, Kiskundorozsma, Monor, Szekes (sertésvásár bizonytalan), Turkeve.

December hó 7-én, hétfőn.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Bonyhád, Csákvár (sertésvásár bizonytalan), Cece, Fertőszentmiklós, Füzesabony, Harkány, Irsa, Jászberény, Kétegyháza, Kismarja, Lenti (sertésvásár bizonytalan), Nagyoroszló, Nyiregyháza, Pécs, Rics, Sajószentpéter, Tiszaórs, Vámosmikola. — Ló-, marha- és sertésvásár: Eger. — Marha- és kirakodóvásár: Szeptek. — Kirakodóvásár: Nagymaros. — Marha- és sertésvásár: Békéscsaba.

December hó 8-án, kedden.

Ünnep miatt nincsen vásár.

December hó 9-én, szerdán.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Abaujszántó, Barcs, Sárospatak, Újmalomsok. — Ló-, marha- és sertésvásár: Csorna. — Kirakodóvásár: Békéscsaba.

December hó 10-én, csütörtökön.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Jánk, Keszthely (sertésvásár bizonytalan), Nyirbátor, Szabadhidvég (sertésvásár bizonytalan). — Ló-, marha- és sertésvásár: Devecser, Mezőkövesd. — Ló- és marhavásár: Orosháza.

December hó 11-én, pénteken.

Ló-, marha-, sertés- és kirakodóvásár: Sikkösd. — Kirakodóvásár: Orosháza.

December hó 12-én, szombaton.

Kirakodóvásár: Mád.

VÁSÁR ÉS PIAC

GABONATŐZSDE

(Fővárosi árak november hó 30-án.)

KÉSZÁRUIPIAC

Buza, tiszavideki, 77 kilogrammos 12.20—12.70, 78 kilogrammos 12.35—12.80, 79 kg-os 12.50—13.00, 80 kg-os 12.60—13.05, felsőtízal és dunántúli, 77 kg-os 11.85—12.05, 78 kg-os 12—12.20, 79 kg-os 12.15—13.35, 80 kg-os 12.20—12.40, jászági, 77 kg-os 11.70—11.90, 78 kg-os 11.85—12.05, 79 kg-os 12—12.20, 80 kg-os 12.05—12.35, pestvidéki és békési, 77 kg-os 11.90—12.10, 78 kg-os 12.05—12.25, 79 kg-os 12.20—12.45, 80 kg-os 12.25—12.45. Rozs, pestvidéki 12.85—13.00, egyéb 12.83—13.10, takarmányárpa, elsőrendű 17—17.50, másodikrendű 16.75—17.00, sörrápa, felvidéki 20—23.50, egyéb 18—19.50, zab, elsőrendű 21.50—22.00, másodikrendű 21—21.25, tengeri, tiszai 14.40—14.50, egyéb 14.40—14.50 pengő métermázánként.

HATÁRIDŐPIAC

Buza decemberre 11.70—11.90, márciusra 13.21—13.23. Rozs, márciusra 14.90—14.92, tengeri májusra 15.95—16 pengő métermázánként.

A készárúpiac és határidőpiac gabonaárait boletta nélkül kell érteni!

Vetőmagpiac. (Mauthner Ödön nagtermelő és magkereskedelmi Rt. heti jelentése.) A bizonytalan gazdasági helyzet és a külföldi devizakorlátozások miatt a kivétel üzlet mérsékelt keretek közt mozog. Ha ezen akadályok nem volnának, a mutatókó érdeklődés után itélve, élénk exportüzletet lehetne lebonyolítani. Löhermag: A termelők részéről a kínálat szűrvényes, a készletek megcsappantak, irányzata tartott. Lucernamag: A hét elején tapasztalt jobb irányzat tovább tartott, külföldi érdeklődés következtében megszilárdult, de a hét végén a kereslet alábbhagyott, ezáltal a forgalom is megcsappant. Baltacimmag szilárd. keveset ajánlanak, ára emelkedő. Ugyanez mondható fehérherce és nyulszapukamagra is. Tavasi búkköny: A termés gyenge, kínálat nem igen mutatkozik, a piacra került tételek könnyen elhelyezhetők. — A budapesti ár- és értéktőzsde hivatalos jegyzései, 100 kilónként, nyers-árúrt, budapesti paritásban: Képosztarepce 21.50—22.50, vörös köles 14.50—15.50, vegyes köles 14—14.50, lucerna 70—82, löher 125—135, lenmag elsőrendű 23.50—24.50, lenmag másodikrendű 22—22.50, Viktória-borsó 26—29, zöld borsó 25—28 pengő.

Liszt. A nyílt piacokon: Buzadara 48—52, duplanullás finom tészta-liszt 40—44, nullás 40—44, kettős főzőliszt 38—40, négyes kenyérliszt 36—38 fillér kilogrammonként.

Abraktakarmánypiac. Árpakorpa 13.50, borsóhéj 13, borsókora 13, buzakorpa 13, konkolydara 13.50, lenmagpogácsa 20, napraforgópogácsa 19, pepecogácsa 14, rozskorpa 12.50, rozskorpa 12.25, rozs-osz 10.50, rozstakarmányliszt 15.50, szójabab-pogácsaliszt, nagyban 38, szójabab-pogácsaliszt, kicsiben 30, tökmagpogácsa 22 pengő métermázsonként.

Takarmányvásár. Réti széna, másodrendű 8—9.20, réti széna, harmadrendű, esomagolásra 5.50—7.80, muharszéna 9.75—10.50, luteranszéna 11.50, baltacímzésű 9.50, adamszalma, másodrendű 4—4.60 pengő métermázsonként.

Borjuvásár. Élő helföldi szópós borjú: elsőrendű 0.76—0.88, kivételesen 0.90, másodrendű 0.60—0.74 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Juhvásár. Kiverő és anyajuh 0.25—0.36 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Lövászár. Csikó 38—70, igaz kocsiló (nehéz, nyugati fajta) 220—260, igaz kocsiló (könnyű, nyugati fajta) 140—220, alárendelt minőségű lovak 12—150, vágólovak 10—160 pengő darabonként.

Vágómarhavásár. Ökör, középminőségű 50, gyenge 30, középminőségű bika 42—46, jobb minőségű tehén 32, bivaly legjobb minőségű 58, közepes 44—50 fillér kilogrammonként élőszuliban.

Sertésvásár. Könnyű sertés 80—94, közepes 94—100, nehéz 100—110, keresztezett 100—102 fillér kilogrammonként, élőszuliban.

Tenyészmárhák és jürmosókörök. Elsőrendű helföldi jürmosókör (tarka) 0.62—0.64, elsőrendű helföldi jürmosókör (fehér) 0.62—0.64, 1½—2 éves úszók 0.58—0.61, 1½—2 éves tinók 0.58—0.61, fiatal, friss fejűs tehén 0.85—0.95 pengő kilogrammonként élőszuliban.

Nyersbőr. Marhabőr, magyar 0.85—0.90, tarka 0.95—1, borjubőr (széví lóbbal) 6.65 kilóig 1.40, nehezebb 1.26 pengő kilogrammonként.

Husvásár. Marchabus, a nyílt piacokon: Kóstélyos, vastagbátású, felsőli, fehércesénye, hosszú, gömbölyű felsőli 140—280, fartó, lapocka, puhahátúszin 140—280, esontos oldalas 120—220, szegye, dazadó 100—160, gulyásnak való 100—160 fillér kilogrammonként. **Borjúhus:** Fel-szeletelt comb 220—320, sütnivaló 120—280, pörköltnek való 100—200 fillér kilogrammonként. **Juh- és bárányhus:** Juhcomb 120—180, gerinc 80—140, lapocka 80—140, pörköltnek való 60—120 fillér kilogrammonként. **Sertéshús:** Friss karaj 160—240, friss comb, tarja, lapocka 150—180, friss oldalas 150—170, füstölt sertéshús helybeli karaj, lapocka, tarja, oldalas 200—260, vidéki 220—320, malac kilogrammja 160—240, olvasztani való szalonna 160—190, sózott kenyérszalonna 180—220, füstölt 200—240, hárj 170—192, zsíros tepertő 180—220, helybeli sertésszár 192—200 fillér kilogrammonként.

Baromfi és tojás. Élő állatok a nyílt piacokon: Tyúk 180—320, csirke 90—240, ruca 180—220, pulyka 300—400 fillér darabonként. **Levő állatok:** Tyúk 150—220, csirke 150—280, hizott ruca 140—170, sovány 130, lud hizott 140—180, sovány 130—140, pulyka hizott 160—200, sovány 140—150, ludmáj 300—600, ludzsír és hárj 180—220 fillér kilogrammonként. **Tojás:** Friss teatojás 13—15, főzőtojás 9—12 fillér darabonként.

Vad. A nyílt piacokon: Nyul bőrbőn darabonként 200—400, kifejtve bőr nélkül 140—150, szarvasbőr 200—260, gerinc 250—450, lapocka 100—160, többi része 60—100, őz gerinc 500—600, comb 280—300, többi része 60—100, vaddisznó gerinc 200—240, comb 200—240, többi része 50—150 fillér kilogrammonként. Fácán 200—300, fogoly 120—160 fillér darabonként.

Hal. Élő állatok a nyílt piacokon: Haresa 300—500, ponty 150—200, kárász 100—160 fillér kilogrammonként. Rák: Folyami rák 18—20 fillér darabonként.

Tej és tejtermékek. A nyílt piacokon: Teljestej 28—34, lefőlézött 16, aludtej 100, tejszín 260—280, tejföl 120—200, centrifugált tevaaj tomában 280—320, 10 dekás esomagolásban 320—380, főzővaj 240—280, szedett vidéki 240—280, tehéntúró 80—100, sovány tehéntúró 40—70, juhtúró 180—240, kevertúró 140—200, sajt, ementáli, hazi 320—480, trappista, hazi 180—280 fillér kilogrammonként.

Száraz főzelék és száraz tészta. A nyílt piacokon: Lenese 28—80, borsó, hárntó, feles 40—80, bab, fehér, aprószemű 28—32, nagyszemű 40—110, szemes 36—48, finom árpakása 70—100, durva 46—68, tojásos tarhonya 96—140 fillér kilogrammonként.

Zöldség. A nyílt piacokon: Sárgarépa 8—16, zeller zöldjével darabja 4—20, zeller kilogrammja 24—36, petrozelyen kilogrammonként 12—18, kalarábé darabja 2—10, zöldség 16—24, kalarábé őszifajta 16—28, karfiol 18—36, vöröshagyma makói 34—40, közönséges 32—40, dug-hagyma zöldjével esomója 40—70, lehellérga savanyított 46—50, cékla 16—24, fejeskáposzta hazai 8—14, savanyított káposzta 30—36, kelkápósztá 14—24, kelbimbó 60—80, vöröskáposzta hazai 20—30, fejessaláta hazai 3—12, fodorssaláta hazai, darabonként 10—30, galambegysaláta 120—200, torna hazai 40—140, ősi róza burgonya 12—16, nyári róza 16—18, Ella 10—12, közönséges 10, kifli 18—24, tömör csiperkegomba 200—360, szárított gomba 500—1000 fillér kilogrammonként. Feketeretek kilogrammonként 16—26, bönapsretkek esomója 6—10, goetben savanyított ugorika 100—140, vizes 60—80, savanyított paprika kilogrammja 100—140, süttötök kilogrammja 16—20, főzőtök kilogrammja 18—24, ok, gyalult kilogrammja 56—10, paradicsomkon-zep literje 80—100, sóska 26—60, paraj tisztított 12—20, gyökeres 10—16 fillér kilogrammonként.

Gyümölcs. A nyílt piacokon: Nemes fajalma 56—140, közönséges 20—70, nyári édes 36—70, rétes alma 30—60, nemes fájkörte 80—160, közönséges 40—100, bírsalma 20—60, eltett esomegesző 20—60, naspolya 40—60, szilva 120—160, gyümölcsiz 140—320, csipkeíz 70—80, keménybőjú díó 60—90, dióból 260—480, mogyoró héjazott 360—440, mandula héjazott 440—640 fillér kilogrammonként.

Burgonya. Az árak középsőben, aranypengő értékben, 100 kilogrammonként, budapesti paritásban értendőek és magyar átlagminőségű, azonnal szállítandó árura vonatkoznak. Wohltmann, étkezésre 5.10—5.50, Wohltmann, ipari 3.80—4, Krüger, étkezésre 5.20—5.50, Ella étkezésre 6.50—7.50, nyári róza, étkezésre 11—11.50, ősi róza, étkezésre 8—8.50 pengő.

Fűszer, mák, mész és házi szappan. A nyílt piacokon: Édesnemes paprika 300—360, félédes gulyás 280—320, rózsapaprika 240—280, orós 160—200, kereskedelmi 100—140, kék mák 90—110, pergetett mész 120—160, házi szappan 120—156, közönséges szappan 90—120 fillér kilogrammonként.

Paprika. Termelői árak kilogrammonként Szegeden: Édes, nemes-paprika 1.45—1.55, félédes paprika 1.10—1.20, rózsapaprika 0.80—0.90, másodrendű paprika 0.55—0.85, harmadrendű paprika 0.25—0.30, csöves fűzerpaprika kilogrammonként 1.50—2 pengő. **Katocsán:** Édes, nemes-paprika 1.40—1.45, rózsapaprika 0.60—0.85, másodrendű paprika 0.40—0.45, harmadrendű paprika 0.20—0.25, fűzérés csövespaprika 0.40—0.60 pengő kilogrammonként.

Szesz és szeszitalok. Az Országos Szeszértékelő R.-T. az összes szeszkatégoriákban változatlan jegyzését határozta az. Az árak a de-tailforgalomban is változatlanok. **Denaturált szesz 5 barell vételénél 73½ pengőn, 1 barell vételénél 77½ pengőn kelt el hordó nélkül, plusz forgalmi adó. **Finomított szesz** 3 hl. vételnél 169, 2 hl. vételnél 173, 1 hl. vételnél 180 pengő adó nélkül, plusz forgalmi adó. **Gyümölcs-pálinka.** Törköltyeszenben a forgalom gyér és 2.60—2.70 pengőn törtétek kisebb üzletnek. **Szilvécium.** Itt forgalom főleg jók minőségű áruknak volt. Nyári (vörös) szilvaszesz 3.40—3.50, kék ősi áru 4 pengőig kelt el. **Seprészeszenben** 2.80 pengőig volt kisebb üzlet. **Borpárlat:** A nagyobb termelés ellenére a forgalom az előző hetekkel szemben gyér-ből volt. E héten is 2.90—2.92 pengőn törtétek eladások 10,000 literfokontként, plusz forgalmi adó.**

Borpiac. A borexport teljes szünetelése a borpiacot nagyon kedvezőtlenül befolyásolja. Alacsonyabb árúborok ára homoki vidéken hektoliterfokontként 60—65 fillér között mozog, magasabb fokú, jöminőségű uradalmi tételéért 75—95 fillért fizetnek, az előbbi art termelőpince, az utóbbi art termelőállomás. Óborok iránt az érdeklődés kezd hanyatlani és azokért homoki vidéken hektoliterfokontként változatlanul 1.10—1.30 pengős árat kérnek.

Papiac. Fenyőjában a kereslet gyengült, de a kínálat is megszűnt, mert a szomszédos államok termelői csak saját valutájukért hajlandók eladni. **Keményfában** nehezen indul meg az üzlet. Tölgyfát még nyomott áruknak sem lehet eladni; a bányák csak kevés tölgybányafát vesznek és ezért az bányák közmétereinél 22—24 pengőt fizetnek, amelynek nagyrészt a szállítási költség megemlést. **Tűzijában** is gyönge az üzlet-menet, mert a készletek még hetekre elegendők a kis szükséglet fedezésére. Az árak lemorzsolódtak; helföldi egryéves bükkhasb 315—325, kéteves tölgy és eserhasb 280—285, egryéves 260—270, import bükkhasb 340—345 pengő vagononként budapesti paritásban.

Idegen pénznemek vételi és eladási ára november 30-án. Az első szám azt az összeget jelenti, melyet kapunk a banktól akkor, ha eladunk idegen pénzt. A zárójelben lévő szám azt az összeget jelenti, melyet nekünk kell a banknak fizetni, ha idegen pénzt vásárolunk. **Egy pengőnél többre kerül egy darab:** Angol font 18.95 (20.40); dollár 5.69 (5.73); holland forint 2.28 (2.30); német márka 1.35 (1.36); svájci frank 1.10 (1.11). **Egy pengőnél kevesebbe kerül:** Csehkorona 16.89 (17.03); szerb dinár 10.04 (10.14); francia frank 22.20 (22.50); lengyel zloty 63.55 (64.55); oláh leu 3.41 (3.51); olasz lira 28.80 (29.70) fillér.

FELELŐS SZERKESZTŐ: MAYER EMIL.
KIADJA: AZ UJ BARÁZDA LAPKIADÓ RT.
FELELŐS KIADÓ: FABAGÓ ALADÁR.

Gyűjtsünk előfizetőket a VASÁRNAP számára!

RUHÁZATI SZÜKSÉGLETÉT

legelőnyösebben a „HANGYA” vidéki szövetkezeteiben szerezheti be

Tartalékpenz legelőnyösebben mint árulólég vagy folyószámla-**HANGYA** központlcszű-betétek a gyanólcslzű-tethetők!